

ORZECZNICTWO LEKARSKIE

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty wykonywanie zawodu lekarza polega m.in. na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, [ambulance](#)

potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, w szczególności: badaniu stanu zdrowia,

rozpoznawaniu chorób i zapobieganiu im, leczeniu i rehabilitacji chorych, udzielaniu porad lekarskich, a także wydawaniu opinii i orzeczeń lekarskich. Wynika zatem z powyższego, iż każdy lekarz posiadający prawo wykonywania zawodu jest uprawniony do wydawania orzeczeń lekarskich. Istnieją jednak przypadki kiedy oprócz prawa wykonywania zawodu, lekarz musi spełniać dodatkowe warunki formalne aby móc wydawać stosowne orzeczenia i zaświadczenia. Wartą podkreślenia jest okoliczność, iż co do zasady, wydanie orzeczenia o stanie zdrowia osoby, może nastąpić po uprzednim, osobistym jej zbadaniu przez lekarza.

Orzecznictwo lekarskie w zakresie zabezpieczenia społecznego

Do najczęściej występujących orzeczeń lekarskich w zakresie szeroko rozumianego zabezpieczenia społecznego należą orzeczenia o: czasowej niezdolności do pracy, potrzebie rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, okolicznościach uzasadniających przyznanie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego, celowości przekwalifikowania zawodowego, niezdolności do pracy zarobkowej, niezdolności do samodzielnej egzystencji, procentowym uszczerbku na zdrowiu, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym oraz niepełnosprawności.

Służba medycyny pracy

Została ona utworzona w celu ochrony zdrowia pracujących przed wpływem niekorzystnych warunków środowiska pracy i sposobem jej wykonywania oraz sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi, w tym kontroli zdrowia pracujących. Do wykonywania zadań służby medycyny pracy w zakresie przeprowadzania badań wstępnych, okresowych i kontrolnych oraz sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami, niezbędnej z uwagi na warunki pracy, uprawnieni są wyłącznie lekarze spełniający dodatkowe wymagania kwalifikacyjne. Należą do nich m.in. posiadanie specjalizacji w dziedzinie: medycyny pracy, medycyny przemysłowej, medycyny morskiej i tropikalnej, medycyny kolejowej, medycyny transportu, medycyny lotniczej lub higieny pracy oraz dokonanie wpisu do rejestru lekarzy przeprowadzających badania profilaktyczne, prowadzonego przez wojewódzki ośrodek medycyny pracy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania.

W ramach tej działalności, lekarze spełniający wskazane wymogi kwalifikacyjne mogą wydawać orzeczenia: o utracie przez pracownika zdolności do wykonywania dotychczasowej pracy, o konieczności przeniesienia pracownika do innej pracy ze względu na stwierdzenie szkodliwego wpływu wykonywanej pracy na zdrowie pracownika, stwierdzających, że ze względu na stan ciąży kobieta nie powinna wykonywać pracy, stwierdzających, że dana praca zagraża zdrowiu młodocianego, o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na określonym stanowisku, stwierdzających u pracownika objawy wskazujące na powstawanie choroby zawodowej, jak również stwierdzających niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy u pracownika,

który uległ wypadkowi przy pracy lub u którego stwierdzono chorobę zawodową, lecz nie zaliczono go do żadnej z grup inwalidów.

Orzeczenia dla kierujących pojazdami

Dodatkowymi kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania badań lekarskich kierujących pojazdami jest specjalizacja w dziedzinie medycyny transportu. Kwalifikacje te może uzyskać także lekarz, który posiada specjalizację w dziedzinie: medycyny pracy, medycyny przemysłowej, medycyny kolejowej, medycyny morskiej i tropikalnej, medycyny lotniczej, medycyny sportowej, medycyny ogólnej, medycyny rodzinnej lub chorób wewnętrznych oraz jeżeli odbył szkolenie z zakresu przeprowadzania badań lekarskich kierujących i uzyskał pozytywny wynik sprawdzianu końcowego. Szkolenie to obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne, przeprowadzone w czasie nie krótszym niż 60 godzin, w zakresie: podstaw prawnych orzecznictwa o zdolności do kierowania pojazdami, zasad orzecznictwa lekarskiego o zdolności do kierowania pojazdami, metodyki badań stanu narządu wzroku oraz narządu słuchu i równowagi, oceny zdolności do kierowania pojazdami ze względu na ewentualne schorzenia lub stan narządów i układów, jak również wypadkowości drogowej. Posiadanie przez lekarza kwalifikacji wymaganych do wydawania orzeczeń o zdolności do kierowania pojazdami stwierdza wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lekarza, przez wydanie stosownego zaświadczenia. Tylko lekarz spełniający wszystkie wskazane warunki może wydawać orzeczenia dla kierujących pojazdami.

Orzeczenia dla osób ubiegających się o pozwolenie na broń

Lekarzem upoważnionym do przeprowadzania badań i wydawania orzeczeń lekarskich stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań do dysponowania bronią jest lekarz, który posiada: prawo wykonywania zawodu, co najmniej pięcioletni staż pracy w zawodzie, specjalizację w dziedzinie: chorób wewnętrznych, medycyny ogólnej, medycyny rodzinnej, medycyny pracy, medycyny przemysłowej, medycyny transportu, medycyny lotniczej, medycyny kolejowej, medycyny morskiej i tropikalnej lub medycyny sportowej oraz dodatkowe kwalifikacje z zakresu przeprowadzania badań lekarskich osób ubiegających się, jak również zaświadczenie o wpisie do rejestru prowadzonego przez komendanta wojewódzkiego Policji. Dodatkowe kwalifikacje, z zakresu przeprowadzania badań lekarskich lekarz uzyskuje po ukończeniu z wynikiem pozytywnym szkolenia z zakresu przeprowadzania badań lekarskich i wydawania orzeczeń lekarskich osobom ubiegającym się, które obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne, w wymiarze łącznym co najmniej 42 godzin, w zakresie: wybranych przepisów o broni i amunicji, wybranych informacji o broni, zasad orzecznictwa lekarskiego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych dotyczących orzekania o zakresie sprawności psychofizycznej do dysponowania bronią, metodyki badań układu nerwowego, stanu psychicznego, stanu narządu wzroku, stanu narządu słuchu i równowagi oraz sprawności układu ruchu, problematyki alkoholizmu i uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz sposobu dokumentowania badań.

Orzeczenia lekarzy sądowych

W celu usprawiedliwienia niestawiennictwa w sądzie cywilnym lub karnym albo przed organem prowadzącym postępowanie karne, z powodu choroby stron, ich przedstawicieli ustawowych, pełnomocników, świadków, oskarżonych, obrońców i innych uczestników postępowania, niezbędne jest zaświadczenie wydane przez lekarza sądowego. Lekarzem sądowym jest lekarz, z którym prezes sądu okręgowego zawarł umowę o wykonywanie czynności lekarza sądowego. Lekarz sądowy musi spełniać następujące warunki: mieć prawo wykonywania zawodu lekarza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mieć pełną zdolność do czynności

prawnych, nie być karanym za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, mieć nieposzlakowaną opinię, uzyskać rekomendację okręgowej rady lekarskiej oraz posiadać tytuł specjalisty lub specjalizację I lub II stopnia. Natomiast lekarzem sądowym nie może zostać lekarz, wobec którego jest prowadzone postępowanie: o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, związane z niedostatecznym przygotowaniem zawodowym oraz w przedmiocie niezdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia.

Jak wynika z powyższego, przykładowego zestawienia, część orzeczeń może być wydawanych przez lekarzy bez konieczności spełniania szczególnych wymogów, poza posiadaniem prawa wykonywania zawodu, istnieją jednak takie, dla których oprócz dodatkowych warunków w zakresie specjalizacji, niezbędne jest uzyskanie dodatkowych kwalifikacji oraz wpis do stosownego rejestru. Pomimo, wydawałoby się, dużej wiedzy w środowisku o zasadach wydawania orzeczeń lekarskich, zdarzają się w dalszym ciągu przypadki orzekania przez lekarzy nieuprawnionych, albo niedopełniających wszystkich wymaganych obowiązków, zwłaszcza w zakresie służby medycyny pracy.